

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทาง “บวรลดเหล้า” ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของบวร อันได้แก่ บ้านหรือชุมชน วัด และหน่วยงานราชการ เป็นสำคัญ จึงมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

๓.๑ ลักษณะของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลภาคสนามและประเมินผลโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ การสังเกต การจัดเวที การประชุมอย่างมีส่วนร่วม แบบสอบถาม และการถอดบทเรียนจากนักวิจัยในทีมวิจัยและชุมชน ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ จะเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลยืนยันข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพอีกชั้นหนึ่ง

๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็นดังนี้

๓.๒.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

๓.๒.๒ ประชาชน ชุมชน เด็กและเยาวชน พระสงฆ์ บุคลากรและหน่วยงานภาครัฐ

ภาคเอกชน ในพื้นที่ตำบลนาเจริญ และพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับรู้โครงการ “บวรลดเหล้า”

๓.๒.๓ กลุ่มผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

๓.๓ พื้นที่ดำเนินงาน

ในการวิจัยครั้งนี้ เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการมีส่วนร่วมของ “บวร” ซึ่งหมายถึง ๓ องค์การประสานความร่วมมือในชุมชน ดังนี้

บ หมายถึง ครอบครัวหรือชุมชนใน ๑๑ ชุมชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งหมายถึงร้านค้า กลุ่มชุมชนในรูปแบบต่างๆ

ว หมายถึง วัดหรือพระสงฆ์ในวัดประจำหมู่บ้านหรือชุมชนในเขตตำบลนาเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งสิ้น ๙ วัด และรวมถึงบทบาทของพระสงฆ์ในการร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมบวรลดเหล้าด้วย

ร หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษา ที่เข้าร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมบวรลดเหล้า ที่อยู่ในเขตตำบลนาเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี

๓.๔ แผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนหรือกิจกรรมหลักของ โครงการ/ช่วงเวลาที่ทำเนิงาน	วิธีการดำเนินกิจกรรม
๑. ระยะการเตรียมการด้านทีมวิจัย (ทีมวิจัยประกอบด้วย อาจารย์/นักวิจัยของมหาวิทยาลัย นักวิจัยในพื้นที่ ผู้ประสานงานของ อปท.ในพื้นที่ และนักศึกษา) เตรียมพื้นที่เป้าหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
๑.๑ การเตรียมทีมวิจัย (ก.พ.๖๐)	<ul style="list-style-type: none"> -ประชุมทีมงานนักวิจัยร่วมกับนักวิจัยในพื้นที่ -วางแผนการดำเนินงาน -ออกแบบเครื่องมือ วิธีการ กำหนดบทบาทหน้าที่ของนักวิจัยและทิศทางการทำงานร่วมกัน
๑.๒ การเตรียมชุมชน (ก.พ.๖๐)	<ul style="list-style-type: none"> -จัดเวทีประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และการดำเนินการ -วางแผนร่วมกันกับชุมชนโดยนำเสนอแผนงานและพัฒนาปรับปรุงแนวทางเพื่อความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย -วางแผนการพัฒนาและใช้เครื่องมือ การเก็บข้อมูลร่วมกัน -ประชาสัมพันธ์และรับสมัครกลุ่ม กลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมโครงการ (นักวิจัยชุมชน)
๑.๓ การเตรียมเครื่องมือ และการเก็บข้อมูล (ก.พ. ๖๐)	<ul style="list-style-type: none"> -จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างและออกแบบเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย -กำหนดแนวทาง ประเด็น วิธีการและเป้าหมาย ในการเก็บข้อมูล -สร้างแบบเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อนำไปใช้

๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดแผน ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย หาแนวทางการเสริมแรงเยาวชนต้นแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	
๒.๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแผน ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย (มี.ค. – มิ.ย. ๖๐)	-ประชุม Focus group แบบมีส่วนร่วม -ออกแบบแผนปฏิบัติการ/กิจกรรม/ดำเนินการ/ประชาสัมพันธ์ผู้เข้าร่วมโครงการ/รับสมัครสมาชิกเครือข่าย -ได้แผนปฏิบัติการโครงการแนวทางพัฒนาส่งเสริม “บวร ลดเหล้า” ในชุมชน อบต.นาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
๒.๒ จัดกิจกรรมการพัฒนาส่งเสริม “บวร ลดเหล้า” ในชุมชน อบต.นาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี (มี.ค. –มิ.ย. ๖๐)	-ดำเนินการตามแผน เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยนักวิจัยในท้องถิ่น ชุมชน -แบบสังเกตพฤติกรรม -แบบประเมินความคิดเห็น
๓. การประชุมร่วมระหว่างภาคีนักวิจัย เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล จากผลการดำเนินงานวิจัย (มิ.ย. – ส.ค. ๖๐)	-การสร้างการเรียนรู้ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย โดยภาคีเครือข่ายและนักวิจัยชุมชน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ติดตามผล สรุป ประเมินผล และถอดบทเรียนจากการวิจัย นำเสนอต่อชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ก.ย. – ต.ค. ๖๐)	-ประชุมทีมงานวิจัยและนักวิจัยร่วมในพื้นที่ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาส่งเสริม “บวร ลดเหล้า” ใน อบต.นาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี -ประเมินผลการดำเนินงานวิจัยและถอดบทเรียนร่วมกันระหว่างนักวิจัยในชุมชนและภาคี
	จัดเวที คัดข้อมูล นำเสนอรายงานการวิจัยต่อชุมชน และสาธารณชนต่อหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

๓.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยอธิบายแบบพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสามารถวัดได้ทั้งในด้านรูปธรรมและพฤติกรรม จึงใช้เครื่องมือหลากหลายวิธี เช่น แบบประเมินความคิดเห็น แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม ฯลฯ จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

๓.๖ การติดตาม/ประเมินผลภายใน

๓.๖.๑ ประสานงานนักวิจัยและนักวิจัยเครือข่าย โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ เช่น Facebook Line E-mail และการเดินทางลงพื้นที่ภาคสนาม

๓.๖.๒ ประเมินผลโดยใช้เครื่องมือ และประเมินผลจากการวิจัย การสัมภาษณ์ การสังเกต การจัดเวที การประชุมอย่างมีส่วนร่วม แบบสอบถาม และการถอดบทเรียนจากนักวิจัยในทีมวิจัยและชุมชน

๓.๖.๓ ประชุมนักวิจัยและเครือข่าย เพื่อถอดบทเรียนและสรุปผลร่วมกัน
